

مقایسه اثر آرام بخشی هوشیارانه دو داروی پروپوفول و میدازولام در اعمال آندوسکوپی و کولونوسکوپی

دکتر امیر هوشنگ محمدعلیزاده^۱، دکتر افشین فرمانجی^۲، دکتر محمد فلاح^۳، دکتر زهره طبایی^۴، فرهاد صفری^۵

خلاصه

سابقه و هدف: جهت انجام آندوسکوپی به عنوان یک روش تشخیصی و درمانی، به آرام بخشی کوتاه مدت، مناسب و کافی نیاز است. آرام بخشی هوشیارانه حالتی است که به بیمار اجازه می دهد تا یک روش تهاجمی را ضمن حفظ عملکرد قلبی تنفسی تحمل نماید. با توجه به توصیه داروهای مختلف جهت ایجاد آرام بخشی در بیماران تحت آندوسکوپی، این مطالعه با هدف مقایسه اثرات و عوارض دو داروی پروپوفول و میدازولام در این بیماران در سال ۱۳۸۰ انجام گرفت.

مواد و روش ها: این مطالعه، یک کارآزمایی بالینی تصادفی دو سوکور است که بر روی ۷۰ نفر از بیمارانی که جهت آندوسکوپی و یا کولونوسکوپی به بیمارستان اکباتان شهر همدان مراجعه نموده بودند و از نظر بیماری زمینه ای در درجه بندی I یا II از نظر انجمن بی هوشی آمریکا قرار داشتند، انجام گرفت. پس از تقسیم تصادفی بیماران به دو گروه درمانی (پروپوفول) و گروه شاهد (میدازولام)، برای تمام بیماران ۵ میلی گرم بر کیلو گرم داروی فتانیل به عنوان مسکن تزریق شد و پس از ۳ دقیقه محتوی یکی از سرنگهای A (پروپوفول ۰/۰۵ میلی گرم بر کیلو گرم) یا سرنگ B (میدازولام ۰/۰۳ میلی گرم بر کیلو گرم) توسط متخصص بی هوشی تزریق شد. سپس دو گروه از نظر درد هنگام تزریق، میزان آرامش هوشیارانه، میزان رضایت از عمل، مدت زمان ریکاوری، وجود تهوع و استفراغ، افت فشارخون و افت درصد اشباع اکسیژن با هم مقایسه و داده ها با استفاده از آزمون های t، دقیق فیشر و کای دو تجزیه و تحلیل شدند.

یافته ها: میانگین امتیاز آرام بخشی هوشیارانه در گروه میدازولام ۴/۱ و در گروه پروپوفول ۴ بود. میانگین زمان ریکاوری در گروه میدازولام ۱۵/۳ و در گروه پروپوفول ۱۴/۸ دقیقه بود. در مجموع ۱۴ نفر (۴۰ درصد) از بیماران گروه میدازولام و ۷ نفر (۲۰ درصد) از گروه پروپوفول دچار عارضه شدند که این اختلاف معنی دار نبود. میانگین امتیاز درد در گروه میدازولام ۲/۷ در مقابل ۲/۶ در گروه پروپوفول بود. میانگین امتیاز رضایت نیز در گروه میدازولام (۳/۲۳) در مقابل ۳/۲ در گروه پروپوفول بود که این اختلاف معنی دار نبود.

نتیجه گیری و توصیه ها: بر اساس نتایج این تحقیق بین دو گروه پروپوفول و میدازولام از نظر آرام بخشی هوشیارانه، رضایت بیمار، زمان ریکاوری، میزان درد حین تزریق و عوارض (تهوع، افت فشارخون و افت درصد اشباع اکسیژن خون) تفاوت معنی دار آماری وجود نداشت. انجام مطالعات با حجم نمونه بیشتر توصیه می گردد.

واژگان کلیدی: پروپوفول، میدازولام، آندوسکوپی، کولونوسکوپی، آرام بخشی

مقدمه

برای آنها ناراحت کننده و یا دردناک باشد. از نظر آندوسکوپیست همکاری بهتر بیمار مهمترین علت ایجاد آرام بخشی است و از نقطه نظر بیمار، یک آرام بخشی ماهرانه می تواند باعث از بین رفتن اضطراب، کاهش ناراحتی و گاهی ایجاد فراموشی شود. به هر حال، هدف کلی از آرام بخشی، ایجاد بیشترین همکاری و کمترین اضطراب و ناراحتی بیمار

اعمال آندوسکوپی، اطلاعات تشخیصی و امکانات مداخله ای درمانی ارزشمندی را در اختیار متخصصان گوارش قرار می دهد و در عین حال، هنوز هم یک روش غیرتهاجمی است. اما با این وجود، اکثر بیماران از آندوسکوپی هراس دارند و انجام گاستروسکوپی یا کولونوسکوپی ممکن است

^۴ متخصص داخلی، دانشگاه علوم پزشکی همدان

^۵ کارورز دانشگاه علوم پزشکی همدان

^۱ فوق تخصص گوارش و کبد، استادیار دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

^۲ متخصص بیهوشی، استادیار دانشگاه علوم پزشکی همدان

^۳ دکترای انگل شناسی، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی همدان